

STORTINGET

Innst. 636 S

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra transport- og kommunikasjonskomiteen

Dokument 8:253 S (2020–2021)

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Tor André Johnsen, Bård Hoksrud, Erlend Wiborg, Åshild Bruun-Gundersen og Helge André Njåstad om å gjøre det enklere å montere informasjonsskilt langs norske veier

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen endre dagens unødig strenge skiltregelverk slik at skal bli vesentlig enklere for aktører langs veinettet å informere trafikantene om virksomheten og hvor de er lokalisert. Stortinget forventer at arbeidet med revidering av de nødvendige håndbøkene og eventuelle endringer i vegtrafikkloven starter umiddelbart, og at endringene skal tre i kraft i løpet av 2021. Stortinget ber regjeringen fremme nødvendige forslag i saken for Stortinget.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Øystein Langholm Hansen, Kirsti Leirtrø, Sverre Myrli og Ingalill Olsen, fra Høyre, Solveig Sundbø Abrahamsen, Jonny Finstad, Nils Aage Jegstad og lederen Helge Orten, fra Fremskrittspartiet, Åshild

Bruun-Gundersen, Bård Hoksrud og Tor André Johnsen, fra Senterpartiet, Bengt Fasteraune og Siv Mossleth, fra Sosialistisk Venstreparti, Arne Nævra, og fra Venstre, Jon Gunnes, viser til Representantforslag 253 S (2020–2021) fra Tor André Johnsen, Bård Hoksrud, Erlend Wiborg, Åshild Bruun-Gundersen og Helge André Njåstad om å gjøre det enklere å montere informasjonsskilt langs norske veier og statsrådets uttalelse om forslaget i brev av 27. april 2021.

Komiteen er av den formening at serviceskiltning og virksomhetsvisning kan ha stor betydning for lokalt næringsliv og turisme. Det er derfor viktig å gi god informasjon som ivaretar både lokale og reisendes interesser.

Komiteen viser til at hovedformålet med offentlige skilt ikke er å markedsføre enkeltvirksomheter, men å gjøre det lettere for trafikanter å finne fram samt gi trafikanter nøytral informasjon om relevante servicetilbud langs den veistrekningen de ferdes på.

Komiteen gjør oppmerksom på at etter fellesbestemmelsene i håndboka N300 om trafikkskilt er serviceskilt og virksomhetsvisning en del av det samlede veivisningssystemet og supplerer den geografiske veivisningen (fjernmål, regionale mål, lokale mål).

Komiteen viser videre til at gjeldende bestemmelser om skilting til virksomheter, tilbud og attraksjoner er å finne i håndbok N300 Del 5 (Serviceskilt og virksomhetsvisning), som er bindende for den aktuelle skiltmyndigheten (Statens vegvesen, kommunen, politiet), og som bidrar til ensartet praksis for trafikantene og de som søker om skilting til sin virksomhet.

Komiteen gjør også oppmerksom på at skiltnormalen (håndbok N300) med retningslinjer for bruk av offentlige skilt, herunder serviceskilt og virksomhetsvis-

ning, senest ble revidert og utgitt i ny utgave i 2015. Formålet med revisjonen var å forenkle praktiseringen av skiltregelverket og å sikre en helhetlig og ensartet praktisering på landsbasis.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, bemerker at en rekke sentrale interesse- og næringsorganisasjoner var involvert i revisjonsarbeidet, og at det ble gjort mange endringer i regelverket i tråd med ønskene fra disse, bl.a. lik praksis over hele landet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet påpeker at intensjonen for endringene i 2015 ikke har fungert etter hensikten. Det har dessverre ikke blitt enklere å få satt opp tilstrekkelig med informasjonsskilt, og flere aktører sliter fortsatt med å få tilstrekkelig skilting til sin virksomhet. Et eksempel på dette er Norsk motorhistorisk museum og Curlinghallen på Stange. Begge disse to virksomhetene har fått avslag på å sette opp informasjonsskilt langs E6.

Disse medlemmer vil peke på at til tross for alle endringene som ble gjort, og deltakelsen fra interesse- og næringsorganisasjoner, så har ikke myndighetene fulgt opp dette med tilstrekkelige endringer i regelverket. Dermed er det fortsatt et like stort problem for aktørene å få satt opp informasjonsskilt.

Disse medlemmer mener det er avgjørende viktig med god skilting for at reisende på veinettet skal finne frem. Både for fremkommeligheten og trafikksikkerheten er det viktig at trafikantene slipper å kjøre rundt unødig for å lete etter det stedet de skal. Men god skilting er ikke bare viktig for at folk flest skal finne frem dit de skal, det er også viktig for de som driver en virksomhet, at besøkende finner frem.

Disse medlemmer viser til at det er gjentatte eksempler fra hele landet på at forskjellige aktører fra næringslivet, idrettsanlegg, museer, severdigheter, P-hus eller private og offentlige virksomheter sliter med tilstrekkelig skilting. God skilting er også viktig for reiselivet, slik at turistene finner frem eller blir gjort oppmerksom på en attraksjon. Flere av disse aktørene som sliter med å få godkjent skilting, har dessverre erfaring med at dagens regelverk for å få skilt er for snevert, strengt og tungrodd. Mange får avslag, og det fører til færre besøkende. Dette fører igjen til redusert omsetning, færre ansatte og mindre verdiskaping for samfunnet samt reduserte skatteinntekter for det offentlige.

Disse medlemmer påpeker at det disse forskjellige aktørene ber om, ikke er at alle fritt skal få sette opp skilt, reklameplakater, store skjermer med filmer og reklame. Det er et ønske om elementær skilting for at kunder og besøkende skal finne frem.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, mener regelverket for å få tilstrekkelig skilting og annen merking langs norske veier må endres og forenkles.

Flertallet viser til at skiltreglene danner grunnlag for hva som er tillatt å sette opp av skilt eller annen merking lang norske veier. Vegtrafikkloven gir skiltmyndigheten til Samferdselsdepartementet, men med mulighet for å delegerer den videre til kommunene. Lovten gjør det også klart at det er den myndighet som er ansvarlig for veien, som avgjør om skilting og oppmerking på eller ved veien kan settes opp.

Flertallet viser til Håndbok N300 Trafikkskilt, del 5 Service og virksomhetsvisning, som regulerer skilting som er viktig for at trafikantene skal finne frem til forskjellige steder de ønsker å besøke. Virksomhetsvisning har til hensikt å hjelpe trafikantene med å finne frem til virksomheter langs veien. Serviceskilt har til hensikt å informere trafikantene om forskjellig service-tilbud/attraksjoner som ligger langs veien.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet mener utgangspunktet må være at alle aktører som driver næringsliv, turisme, museer, serveringssteder, idrettsanlegg etc., og som ønsker skilt for at kundene skal finne frem, skal få lov til dette. Det må også åpnes for at aktørene kan ha sin logo på informasjonsskiltene, slik at kundene vet hva slags tilbud, attraksjoner, mat etc. som er tilgjengelig. Det vil ikke si at det åpnes for generell reklame langs det norske vegnettet, men rett og slett bedre informasjon til trafikantene om hva som finnes av virksomheter og service-tilbud langs veiene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet, mener kommunen må få påvirkning på avgjørelsene. Dersom en kommune har sagt ja til en aktør, må regelverket utformes slik at det skal være store og tungtveiende grunner for at Statens vegvesen skal kunne gi avslag.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Venstre, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen endre dagens skiltregelverk slik at det blir enklere for aktører langs vegnettet å informere trafikantene om virksomhetene og hvor de er lokalisert. Stortinget ber regjeringen starte arbeidet med revidering av de nødvendige håndbøker og eventuelle forslag til endringer i vegtrafikkloven slik at disse kan gjennomføres så raskt som mulig.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det i distriktene er viktig med god skilting for at folk skal finne fram. Disse medlemmer mener at skiltregelverket må skille mellom tettbygde og spredtbygde strøk. I tettbygde strøk med mye trafikkinformasjon er det naturlig at det er en høyere terskel for å montere informasjonsskilt enn i spredtbygde strøk med mindre informasjon som må gis langs veien. Disse medlemmer mener det er positivt om god skilting kan bidra til positive ringvirkninger for lokalt næringsliv som har behov for tilreisende kunder.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er viktig at skiltnormalen er fleksibel nok til at det kan utøves skjønn og hensyn til lokale forhold når søknader om skilting skal avgjøres. Dagens skiltregler er for rigide. Derfor mener disse medlemmer at det bør gjennomføres en revidering som forenkler regelverket. En slik forenkling ville ikke fått ønsket effekt om man skulle innført en vilkårlig forskjellsbehandling av by og bygd, uavhengig av de lokale trafikkforholdene. Disse medlemmer mener en slik innretning ville lagt opp til en urettferdig og vilkårlig

forskjellsbehandling av næringsaktører, museer, idrettshaller etc. avhengig av hvor i landet de er lokalisert.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Venstre.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Stortinget ber regjeringen endre dagens skiltregelverk slik at det blir enklere for aktører langs vegnettet å informere trafikantene om virksomhetene og hvor de er lokalisert. Stortinget ber regjeringen starte arbeidet med revidering av de nødvendige håndbøker og eventuelle forslag til endringer i vegtrafikkloven slik at disse kan gjennomføres så raskt som mulig.

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 3.juni 2021

Helge Orten

leder

Bengt Fasteraune

ordfører

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets transport- og kommunikasjonskomité
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref
INS/imv

Vår ref
21/1109-3

Dato
27. april 2021

Representantforslag 253 S (2020-2021) fra Tor André Johnsen, Bård Hoksrud, Erlend Wiborg, Åshild Bruun-Gundersen og Helge André Njåstad om å gjøre det enklere å montere informasjonsskilt langs norske veier

Jeg viser til brev av 19. april 2021 fra Stortingets transport og kommunikasjonskomite, der det bes om min vurdering av ovennevnte forslag.

Serviceskilting og virksomhetsvisning kan ha stor betydning for lokalt næringsliv og turisme. Det er derfor viktig å gi god informasjon, som ivaretar både lokale og reisendes interesser. Jeg vil likevel fremheve at hovedformålet med offentlige skilt ikke er å markedsføre enkeltvirksomheter, men å gjøre det lettere for trafikanter å finne fram. Virksomhetenes egen markedsføring må derfor også inneholde informasjon om hvor de holder til, og om hvordan en kommer seg dit. Den enkelte trafikanten bør på sin side søke opplysninger om aktuelle tilbud blant annet ved hjelp av kart, internett og andre informasjonskilder

Serviceskilt og virksomhetsvisning skal gi trafikanter nøytral informasjon om relevante servicetilbud langs den veistrekningen de ferdes på. Trafikantene skal få god informasjon om tilgjengelig service langs veiene. Dette oppnås ved å bruke vanlige serviceskilt til eksempelvis overnattingssteder, matsteder, severdigheter og bensinstasjoner. Slik skilting gir oversiktlig informasjon til bilistene, noe som igjen sikrer at oppmerksomheten i størst mulig grad holdes på veien, til det beste for trafikksikkerheten.

Skiltnormalen (håndbok N300), med retningslinjer for bruk av offentlige skilt, herunder serviceskilt og virksomhetsvisning, ble senest revidert og utgitt i ny utgave i 2015. Formålet med revisjonen var nettopp å forenkle praktiseringen av skiltregelverket, og å sikre en helhetlig og ensartet praktisering på landsbasis. En rekke sentrale interesse- og næringsorganisasjoner

var involvert i revisjonsarbeidet, og det ble gjort mange endringer i regelverket i tråd med ønskene fra disse. Flere bestemmelser som før var "begrensende", ble endret eller tatt bort. Det ble også iverksatt flere tiltak for å øke kompetansen hos skiltmyndigheten, spre informasjon om endringene og tilstrebe lik praksis landet over. Kontakt med eksterne interessenter ble også vektlagt i de nye bestemmelsene.

Gjeldende bestemmelser om skilting til virksomheter, tilbud, og attraksjoner er å finne i håndbok N300 Del 5 (Serviceskilt og virksomhetsvisning). N300 har både fellesbestemmelser og bestemmelser knyttet til det enkelte skiltsymbol. Hvorvidt en søknad om skilting innvilges, avhenger både av om fellesbestemmelsene for skilting åpner for det, og om vilkårene knyttet til bruken av det enkelte skiltsymbol er oppfylt. Retningslinjene i N300 er bindende for den aktuelle skiltmyndigheten (Statens vegvesen, kommunen, politiet), noe som blant annet bidrar til ensartet praksis til beste både for trafikantene og de som søker om skilting til sin virksomhet.

Mange grunner gjør det nødvendig å oppstille vilkår for å kunne innvilge skilting. Vilråene som er satt er blant annet begrunnet i hensynet til trafikksikkerheten. Et annet hensyn er at trafikantene ikke skal bli ledet til tilbud som ikke har forventet kvalitet og/eller tilgjengelighet. Vilråene satt i N300 vil kunne medføre at ønskene om skilting ikke alltid kan imøtekommes. Antallet ønsker om skilting til ulike typer virksomheter, tilbud, attraksjoner mv. er meget stort. Som representantforslaget viser til, ønsker mange ulike aktører skilting til deres reisemål.

Etter fellesbestemmelsene i N300 er serviceskilt og virksomhetsvisning en del av det samlede veivisningssystemet, og supplerer den geografiske veivisningen (fjernmål, regionale mål, lokale mål). Mengden av geografisk veivisning vil kunne begrense mulighetene for service- og virksomhetsvisning. Av hensyn til trafikksikkerheten er antall visningsmål på samme skiltoppsett begrenset til 5-6. Et høyere antall visningsmål ville lett føre til at oppmerksomheten ledes for lenge bort fra veien og relevante trafikale forhold.

Serviceskilting er skilting til tilbud som ligger i nærheten av veien, mens virksomhetsvisning brukes til å skilte til andre bedrifter, institusjoner, og tilbud. Virksomhetsvisning skal som hovedregel ikke brukes til steder som ligger mer enn ca. 5 km fra første veiviser til målet, men i mer spredtbygde strøk kan det skiltes over lengre avstander.

I byer og tettsteder må skiltingen baseres på visning til bydeler og områder, det vil si geografisk visning. Dette fordi det ikke kan vises til alle tilbud, noe som ville ført til en «skiltjungel».

Langs motorveier og motortrafikkveier er det også nødvendig å begrense hva som kan tillates av skilting. Bakgrunnen er også her trafikksikkerhetshensyn – høyt hastighetsnivå gjør at det er begrenset hvor mye informasjon trafikantene klarer å oppfatte samtidig som de kjører. På motorveier tillates det derfor bare servicevisning for trafikantenes umiddelbare behov, for eksempel drivstoff, toalett, rasteplass, og spisested anlagt primært for å betjene den aktuelle veien. Annen virksomhetsvisning tillates bare unntaksvis, og da kun til virksomheter med svært mange ukjente besøkende og som hovedregel ikke til tilbud mer enn 5 km fra veien.

Jeg er opptatt av at trafikantene skal ha god informasjon om tilgjengelig service langs våre veier. Etter min mening oppnås dette best ved å bruke vanlige serviceskilt til eksempelvis bensinstasjoner, matsteder og severdigheter. Dette vil gi oversiktlig informasjon til bilistene, noe som igjen sikrer at oppmerksomheten i størst mulig grad holdes på veien, til det beste for trafikksikkerheten.

Etter min mening er det ikke statens oppgave å reklamere for spesifikke bransjer eller selskaper gjennom å bruke logo i skiltingen. Bensinstasjoner, hurtigladestasjoner og matserveringssteder kan imidlertid sette opp masteskilt med reklame (blant annet logo) i tilknytning til det enkelte anlegget. De har således bedre muligheter enn andre typer servicetilbud til å profilere seg langs veien. Masteskiltene skal være synlige på en slik avstand at kjørende får god tid til å vurdere om de skal svinge av og stanse på det aktuelle stedet.

Det må kunne legges til grunn at trafikantene, i forkant av en reise, til en viss grad planlegger hvilke steder de skal stoppe ved eller besøke. De vil derfor ikke være avhengig av skilting til alle typer virksomheter, tilbud og attraksjoner. Mye informasjon kan også finnes via andre kanaler, som internett, noe som reduserer behovet for skilting langs veien.

Slik jeg ser det, er bestemmelsene gitt i gjeldende N300 (Trafikkskilt) nødvendige og formålstjenlige. Bestemmelsene ble også gjennomgått for kort tid siden. Jeg ser det derfor ikke som ønskelig eller nødvendig å igangsette en prosess for å endre disse.

Med hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Knut Arild Hareide', written in a cursive style.

Knut Arild Hareide

